

I N H O U D S O P G A V E :

	PAGINA
Jaarrekening:	
-Balans per 31 december 2017	5
-Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2017	7
-Kasstroomoverzicht	8
-Toelichting op de Balans per 31 december 2017	9-17
-Toelichting op het Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2017	18-21
Overige gegevens:	
-WNT verantwoording 2017	22-27
-Voorstel voor verwerking van het nadelig saldo	28
-Gebeurtenissen na balansdatum	28
-Controleverklaring	29
-Sisa	36
-Bijlage 1: Verloopoverzicht Materiële vaste activa	
-Bijlage 2: Verloopoverzicht Algemene reserve	
-Bijlage 3: Verloopoverzicht Voorzieningen	
-Bijlage 4: Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren	

Jaarrekening

PERMAR WS i.l.

Ede,

Permar WS i.l.

Algemeen directeur,
G. Smid

Manager financiën & ICT
T. Wolferink

Opmaakdatum: 14 maart 2018

Dagelijks bestuur

Voorzitter,
E. Heinrich

Secretaris
G.J. van den Hengel

INLEIDING JAARREKENING 2017

Het Algemeen Bestuur heeft ook voor 2017 het normenkader ten behoeve van de financiële rechtmatigheid vastgesteld. Wetten in formele zin worden van buitenaf opgelegd en zijn daardoor niet beïnvloedbaar door het Algemeen Bestuur. Deze vallen dus te allen tijde onder het normenkader. Onderstaand worden de belangrijkste genoemd:

- Grondwet
- Gemeentewet
- Wet Gemeenschappelijke Regelingen
- Burgerlijk Wetboek
- Gemeenschappelijke Regeling Permar WS
- Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en daarbij behorende regelingen/protocollen
- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)
- Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO)
- Wet Financiering decentrale overheden (Fido) en aanvullende regelingen
- Fiscale en sociale wetgeving
- BTW-compensatiefonds
- Regels omtrent Europese Aanbesteding

Daarnaast heeft het Algemeen Bestuur expliciet de nadere (interne) regelgeving vastgesteld. De volgende interne verordeningen c.q. regelgeving vallen voor het jaar 2017 onder het normenkader van de Financiële Rechtmatigheid:

- Gemeenschappelijke Regeling Permar, Sociale Werkvoorziening Ede
- Financiële verordening Permar, Sociale Werkvoorziening (212)
- Controleverordening Permar, Sociale Werkvoorziening (213)
- Treasurystatuut
- Mandaatverlening aan Algemeen Directeur (directiestatuut)
- AB- en DB-besluiten
- Visie en strategie Permar WS
- Adviezen WSW-raad

BALANS PER 31 DECEMBER 2017

(Bedragen x € 1.000)

A C T I V A	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
Vaste activa		
MATERIËLE VASTE ACTIVA		
<i>Economisch nut</i>		
Grond	-	874
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	-	1.976
Machines en installaties	-	54
Transportmiddelen	-	188
Overige materiële activa	-	15
	<hr/>	<hr/>
	-	3.107
Waardevermindering Overige materiële vaste activa		32-
Totaal Materiële vaste activa	-	3.075
FINANCIËLE VASTE ACTIVA		
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	31	18
Overige uitzettingen	-	-
	<hr/>	<hr/>
	31	18
Vlottende activa		
VOORRADEN		
Grond- en hulpstoffen	-	15
Gereed product en handelsgoederen	25	66
	<hr/>	<hr/>
	25	81
UITZETTINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA		
Vorderingen op Openbare lichamen	592	1.107
Overige vorderingen	831	1.313
Overlopende activa	6.035	10.985
	<hr/>	<hr/>
	7.458	13.405
LIQUIDE MIDDELEN	<hr/>	<hr/>
	2.765	14
TOTAAL	<hr/>	<hr/>
	10.279	16.593

BALANS PER 31 DECEMBER 2017

(Bedragen x € 1.000)

<i>P A S S I V A</i>	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
Vaste passiva		
ALGEMENE RESERVE	-	-
BESTEMMINGSRESERVES	-	-
GEREALISEERD RESULTAAT	-	-
	<hr/>	<hr/>
VOORZIENINGEN	5.052	6.781
LANGLOPENDE SCHULDEN		
Onderhandse leningen binnenlandse banken	-	2.101
Vlottende passiva		
NETTO VLOTTENDE SCHULDEN		
Overige schulden	4.037	2.194
Schulden aan kredietinstellingen	-	574
Overlopende passiva	1.190	4.943
	<hr/>	<hr/>
	5.227	7.711
TOTAAL	10.279	16.593
Garantstellingen	23	23

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING 2017

(Bedragen x € 1.000)

	Rekening 2017 €	Begroting 2017 €	Rekening 2016 €
BEDRIJFSOPBRENGSTEN			
NETTO-OMZET PRODUCTEN EN DIENSTEN			
Netto-omzet	6.981	7.235	8.089
Mutatie voorraden	38-	-	66
SOM DER BEDRIJFSOPBRENGSTEN	6.943	7.235	8.155
KOSTEN GROND- HULPSTOFFEN	517	370	844
NETTO TOEGEVOEGDE WAARDE	6.426	6.865	7.311
INDIRECTE PRODUCTIEKOSTEN	32	60	38
NETTO OPBRENGST PRODUCTIE	6.394	6.805	7.273
OVERIGE BEDRIJFSOPBRENGSTEN	313	150	410
TOTAAL BEDRIJFSOPBRENGSTEN	6.707	6.955	7.683
L A S T E N			
PERSENEELSKOSTEN			
Loonkosten WSW personeel	19.140	19.640	20.681
Loonkosten Ambtelijk personeel	1.150	1.500	1.508
Loonkosten Derden	3.306	2.420	3.086
Overige personeelskosten	1.336	1.445	1.296
	24.932	25.005	26.571
KAPITAALLASTEN	133	210	477
OVERIGE BEDRIJFSKOSTEN			
Huisvestingskosten	347	570	420
Onderhoudskosten	383	395	320
Marketing/verkoopkosten	24	20	11
Advies, reis en verblijfskosten	134	200	280
Algemene kosten	329	180	282
Autokosten	318	310	343
Diverse baten en lasten	90	150	5.490
Dotaties voorzieningen	9	-	3.375
	1.634	1.825	10.520
TOTAAL DER LASTEN	26.699	27.040	37.568
BEDRIJFSRESULTAAT	19.992-	20.085-	29.885-
BIJDRAGEN GEMEENTEN			
Gemeentelijke WSW-bijdrage	17.759	17.260	18.837
Extra Gemeentelijke bijdrage	69	80-	37
	17.828	17.180	18.874
GEREALISEERD TOTAAL VAN SALDO VAN BATEN EN LASTEN	2.164-	2.905-	11.011-
Toevoeging bestemmingsreserve	-	-	-
Onttrekking (bestemmings)reserve	-	-	-
	-	-	-
GEREALISEERD RESULTAAT	2.164-	2.905-	11.011-

KASSTROOMOVERZICHT (Bedragen x € 1.000)	Rekening 2017 €	Rekening 2016 €
Resultaat boekjaar	-2.164	-11.011
Afschrijvingskosten	40	326
Resultaat deelnemingen	-13	-
Duurzame waardevermindering	-	2.657
Mutatie voorzieningen (saldo)	-8	2.545
	<hr/>	<hr/>
Cash flow	-2.145	-5.483
Toename kortlop.schulden	-1.409	2.606
Afname vorderingen	5.995	3.269
Afname resp. toename voorraden	56	-55
	<hr/>	<hr/>
Operationele kasstroom	4.642	5.820
Investeringen materiële vaste activa	-	-22
Investeringen financiële vaste activa	-	-
Ontvangen aflossing lening u/g financiële vaste activa	39	39
Desinvesteringen materiële vaste activa	3.035	19
	<hr/>	<hr/>
Investeringskasstroom	3.074	36
Langlopende schulden	-	-
Aflossingen leningen o/g	-534	-1.333
Onttrekking aan voorzieningen	-1.712	-210
	<hr/>	<hr/>
Financieringskasstroom	-2.246	-1.543
Eigen Vermogen kasstroom		
Onttrekking algemene reserve	0	0
Toevoeging aanzuivering vermogen deelnemende gemeenten	0	0
Onttrekking bestemmingsreserve	0	0
Toevoeging bestemmingsreserve	0	0
	<hr/>	<hr/>
	0	0
	<hr/>	<hr/>
Toename/(afname) liquide middelen	<u>3.324</u>	<u>-1.170</u>
Beginstand liquide middelen	-560	610
Eindstand liquide middelen	<u>2.765</u>	<u>-560</u>
Mutatie liquide middelen	<u>3.325</u>	<u>-1.170</u>

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

Algemene toelichting bij de jaarrekening

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling negatieve saldi debiteuren en negatieve saldi crediteuren

Inleiding

Onderstaande grondslagen, waarop de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd, zijn bedoeld als leidraad voor een juiste interpretatie van de financiële overzichten. De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van directe opbrengstwaarde. Dit in tegenstelling tot voorgaande jaren waarin de activa werden gewaardeerd tegen historische kostprijs. De reden hiervoor is dat Permar WS per 1 november 2016 in liquidatie is. Tenzij bij het betreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Naar verwachting duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop dividend betaalbaar gesteld wordt.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personeelslasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet gedacht worden aan overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. Indien sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) dient wel een verplichting gevormd te worden.

Discontinuiteit

Op 4 oktober 2016 hebben de vijf deelnemende gemeenten in Permar WS besloten de activiteiten in de Gemeenschappelijke Regeling Permar WS i.l. per 1 november 2016 stop te zetten en de gemeenschappelijke regeling op te heffen, na volledige afwikkeling van de rechten en verplichtingen. De jaarrekening van de organisatie is opgesteld op basis van discontinuiteit van de gemeenschappelijke regeling. De waarderingsgrondslagen zijn gebaseerd op de in het verleden gehanteerde grondslagen, rekening houdend met afwaardering van activa in overeenstemming met artikel 65 van het BBV en het treffen van aanvullende voorzieningen. De voortkomende resultaten uit de liquidatie worden door de gemeenten gedragen, waardoor het bestuur verwacht aan al haar verplichtingen te kunnen voldoen.

Balans

Materiële vaste activa

De waardering van de vaste activa is gebaseerd op de directe opbrengstwaarde. Dit in tegenstelling tot voorgaande jaren waarin de activa werden gewaardeerd tegen historische kostprijs. De reden hiervoor is dat Permar WS per 1 november 2016 in liquidatie is.

Naar verwachting duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Als niet-activeerbaar worden beschouwd de incidentele stoffering van het gebouw, kosten van plaatsen of herplaatsen van wanden en/of machines, tijdelijke voorzieningen getroffen tijdens de totstandkoming van het actief en de kosten van in eigen beheer ontwikkelde geautomatiseerde systemen. Investerings van minder dan € 6.000,- worden eveneens als niet-activeerbaar beschouwd.

Financiële vaste activa

De deelnemingen worden tegen de marktwaarde gewaardeerd indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De overige uitzettingen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Uitlopende activa

Voorraden

De courante grond- en hulpstoffen en de diverse voorraden worden gewaardeerd tegen standaard-verrekenprijzen gebaseerd op de gemiddeld betaalde inkoopprijs. Waarderingsverschillen tussen standaard-verrekenprijs en betaalde inkoopprijs worden als bedrijfsresultaat verantwoord. De gereede- en halfproducten en het onderhanden werk worden gewaardeerd tegen de fabricagekostprijs of indien lager tegen de verwachte marktwaarde. De fabricagekostprijs bestaat uit de kosten van grondstoffen, lonen en opslagen voor indirecte kosten.

Voorraden worden tegen de marktwaarde gewaardeerd indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

Voor zover nodig zijn de incurante voorraden afgewaardeerd.

Uitzettingen en overlopende activa

De vorderingen op openbare lichamen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voor de verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Het eigen vermogen bestaat uit:

- Algemene reserve. Deze algemene reserve heeft ten doel een buffer te vormen voor het financiële risico dat de gemeenten lopen bij de exploitatie van de organisatie.
- Bestemmingsreserves. Deze bestemmingsreserves hebben een specifieke bestemming gekregen van het bestuur.

Resultaat na bestemming

Bij een positief resultaat wordt het resultaat afzonderlijk opgenomen onder het eigen vermogen.

Bij een negatief resultaat is het resultaat als vordering op de gemeenten opgenomen onder de uitlopende activa.

Voorzieningen

Voorzieningen worden op grond van artikel 44 BBV gevormd voor:

- a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op balansdatum onzeker is doch redelijkerwijs te schatten.
- b. bestaande risico's op balansdatum terzake van verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs te schatten is.
- c. kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt maar hun oorsprong hebben in het begrotingsjaar of een eerder begrotingsjaar en de voorziening strekt tot kostenegalisatie.

Langlopende schulden

Jaarrekening 2017 van Permar WS i.l.

De onderhandse leningen binnenlandse banken worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Netto vlottende schulden

De netto vlottende schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Netto-omzet

Netto-omzet is de opbrengst van aan derden geleverde goederen en diensten exclusief de over de omzet geheven belastingen en onder aftrek van kortingen.

Kosten grondstoffen/uitbesteed werk

De kosten van de grondstoffen en het uitbesteed werk worden berekend op basis van vaste verrekenprijzen of de betaalde inkooprijzen.

Indirecte productiekosten

De kosten van hulpmaterialen en kleine gereedschappen die gezien hun aard en bestemming niet direct ten laste van orders gebracht kunnen worden maar, in totaal, wel een duidelijk verband hebben met de kosten/opbrengsten van de productie.

Overige bedrijfsopbrengsten

De indirect met de bedrijfsvoering samenhangende opbrengsten.

Loonkosten Wsw-personeel

Hieronder wordt verstaan het bruto bedrag van de lonen van Wsw-werknemers, vermeerderd met de sociale lasten, zoals ZVW, WW, WAO, WIA alsmede het werkgeversaandeel in de pensioenkosten van Wsw-werknemers minus de ontvangen uitkeringen en subsidies van de bedrijfsvereniging en Wet Vermindering Afdracht (studie).

Loonkosten ambtelijk personeel

Hieronder wordt verstaan de over het jaar verschuldigde salarissen en de daarmee samenhangende sociale lasten en pensioenpremie.

Loonkosten derden

Hieronder wordt verstaan de loonkosten van inhuur van medewerkers via Permar Energiek BV. Formatieve functies worden alleen ingevuld door aanstelling in de 100% dochteronderneming en gedetacheerd bij Permar WS.

Overige personeelskosten

De direct met de werknemers verband houdende kosten op personeelsgebied worden hieronder verantwoord.

Kapitaallasten

De kapitaallasten bestaan uit afschrijving materiële vaste activa en rente lasten:

De afschrijvingslasten materiële vaste activa zijn gebaseerd op de geactiveerde voortbrengings- en/of verkrijgingsprijs waarop lineair wordt afgeschreven op basis van de economische levensduur. Als economische levensduur wordt over het algemeen aangenomen.

- Gebouwen en terreinen (exclusief grond) 40 jaar
- Installaties 10 jaar
- Machines en inventaris 10 jaar
- Vervoermiddelen 7 jaar
- Hardware 3 jaar
- Software 2 jaar

N.B. De economische levensduur van gebouwen die staan op gehuurde grond en waarvoor geen recht van opstal is gevestigd, kan nooit de duur van het huurcontract overtreffen.

De rentelasten bestaan uit de lasten van langlopende-, kasgeldleningen en rekening-courantrente.

Overige bedrijfskosten

De overige bedrijfskosten worden verantwoord op basis van historische kosten. Incidentele kosten, niet direct behorend tot de jaarlijkse bedrijfsvoering, zijn ook onder deze post als diverse lasten verantwoord.

Rentebaten

De rentebaten betreffen de opbrengsten uit deposito's en andere beleggingen van gelden en eventueel van derden ontvangen rentevergoedingen.

Gemeentelijke WSW bijdrage

Dit is de gemeentelijke WSW bijdrage voor het realiseren van de taakstelling.

A C T I V A

31-12-2017 31-12-2016
€ €

Vaste Activa

Materiële vaste activa

Economisch nut

Boekwaarde per 1 januari	3.075	6.055
Investerings	-	22
Desinvesteringen	3.035	19
Afschrijvingen	40	326
Duurzame waardevermindering	-	2.657
Boekwaarde per 31 december	-	3.075

In 2017 zijn geen investeringen meer gedaan.

Alle materiële vaste activa, inclusief pand, zijn in 2017 verkocht.

Het verloopoverzicht van de materiële vaste activa treft u aan in bijlage 1.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekking aan deelnemingen

Deelneming Permar Energiek B.V.	31	18
Lening u/g Permar Energiek B.V.	-	-
	31	18

Deelneming Permar Energiek B.V.

Stand per 1 januari	18	18
Resultaat 2016	-	3.516-
Resultaat 2017	13	-
Aanzuivering eigen vermogen 2016, opgenomen onder de vlottende activa	-	3.516
Stand per 31 december 2017	31	18

Betreft een 100%-aandelenbelang in Permar Energiek B.V. De vordering op Energiek over 2017 bedraagt € 58.000. Het eigen vermogen per 31-12-2017 bedraagt € 31.000.

Lening u/g Permar Energiek B.V.

Saldo per 1 januari	39	78
Ontvangen aflossing	39	39
	-	39
Aflossing komend boekjaar opgenomen onder vlottende activa	-	39
Saldo per 31 december	-	-

Overige uitzettingen

In 2014 is de regeling "schatkistbankieren" ingevoerd. Boven een batig saldo van € 250.000 gemiddeld per kwartaal, worden de liquide middelen ten behoeve van de overheid afgeroomd. Afroning van het banksaldo heeft in 2017 regelmatig plaatsgevonden. Met ingang van 2016 is een overeenkomst met de BNG getekend, waardoor deze afroning automatisch plaatsvindt. Het overzicht schatkistbankieren 2017 treft u aan in bijlage 4.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

(Bedragen x € 1.000)

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
Vlottende Activa		
Vorraden		
Grond- en hulpstoffen		
Algemeen	-	15
Gereed product en handelsgoederen	25	66
Nog te factureren detacheringsuren		
Uitzettingen en overlopende activa		
Vorderingen op Openbare lichamen	592	1.107
Overige vorderingen		
Debiteuren	863	1.336
Voorziening overige vorderingen	32	23
	831	1.313

In de post "Overige vorderingen" is circa € 73.000 opgenomen betreffende verbonden partijen (Permar Energiek B.V., Permar Zorg en Meubel B.V. en Pertax B.V.).
Begin maart 2018 waren deze vorderingen geheel ontvangen.

Openstaande vorderingen 2017 / 2016 ten tijde van de samenstelling van de jaarrekening	-	349
Vorderingen in % van de netto-omzet aan derden	0,0%	28,3%

Overlopende activa		
Nog te ontvangen bedragen	300	399
Vooruitbetaalde kosten	15	24
Te verrekenen met personeel	33	53
Belastingen	30	-
Permar Energiek B.V.	58	-
Te ontvangen van deelnemende gemeenten i.v.m.		
- verrekening verlies 2016	5.333	10.509
- Nog te ontvangen Wsw Bijdrage gemeenten	266	-
	6.035	10.985

Conform artikel 28 (voorheen artikel 30) van de Gemeenschappelijke Regeling WS is het verlies over 2016 als vordering op de deelnemende gemeenten geactiveerd.
Zoals vermeld in de Gemeenschappelijke Regeling staan de deelnemende gemeenten - direct of indirect - garant voor exploitatietekorten.

Liquide middelen

Liquide middelen		
Kassen	-	1
Banken	2.765	13
	2.765	14

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

(Bedragen x € 1.000)

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
P A S S I V A		
Vaste Passiva		
Algemene reserve		
Algemene reserve		
De reserve is bestemd om negatieve resultaten te kunnen opvangen.		
Het verloop van de reserve is als volgt:		
Saldo per 1 januari	-	-
Bij: dotaties	-	-
	<hr/>	<hr/>
Af: onttrekkingen	-	-
Saldo per 31 december	<hr/>	<hr/>
	-	-
 Gerealiseerd resultaat		
Gerealiseerd resultaat boekjaar	2.164-	11.011-
Ontvangen voorschot negatief saldo	2.905	500
Te betalen resp. te ontvangen van deelnemende gemeenten i.v.m. aanzuivering negatief exploitatiesaldo	741	10.511-
Met ingang van boekjaar 2015 is de vordering op de gemeenten opgenomen onder de vlottende activa.		
In artikel 28 lid 8 van de overeenkomst Gemeenschappelijk regeling Permar WS is bepaald dat de deelnemende gemeenten gehouden zijn een negatief exploitatiesaldo aan te zuiveren wanneer de algemene reserve ontoereikend is.		
Het verloopoverzicht m.b.t. de reserves is in bijlage 2 opgenomen.		
 Voorzieningen		
Voorzieningen		
De samenstelling van de balanspost voorzieningen is als volgt:		
Reorganisatie	66	102
Afvloeiingsregeling personeel	183	244
Antens Domen	-	25
Liquidatie Kosten	4.803	6.410
	<hr/>	<hr/>
	5.052	6.781
Het totaaloverzicht van de voorzieningen tezamen luidt:		
Saldo per 1 januari	6.781	1.289
Bij: dotatie	1.479	3.376
Bij: bijdrage Permar Energiek	-	3.169
	<hr/>	<hr/>
Af: onttrekkingen	8.260	7.834
Af: vrijval	1.712	210
Saldo per 31 december	<hr/>	<hr/>
	5.052	6.781

Voor het verloop van de individuele voorzieningen wordt verwezen naar bijlage 3.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

(Bedragen x € 1.000)

Voorziening Reorganisatie

Deze voorziening is gevormd voor de personeelskosten van medewerkers die i.v.m. de reorganisatie gebruik maken van de 60 jarige regeling.

Voorziening Afvloeiingsregeling personeel

Deze voorziening is in voorgaande jaren gevormd vanwege de met twee medewerkers getroffen afvloeiingsregeling.

Voorziening "Antens Domen"

Deze voorziening is gevormd voor de claim van een kweker en in 2017 deels vrijgevallen en deels uitbetaald

Voorziening Liquidatiekosten

Deze voorziening is gevormd voor de uitvoering van het liquidatieplan van Permar WS.

Voor het verloop van de voorzieningen wordt verwezen naar bijlage 3.

Langlopende schulden

Onderhandse leningen binnenlandse banken

31-12-2017 31-12-2016
€ €

Leningen BNG

De langlopende leningen zijn afgesloten bij de Bank Nederlandse Gemeenten

Gemiddelde looptijd tot het jaar

gemiddelde rente in %

2018	2021
3,97%	3,97%

De contractuele aflossingsverplichting in 2017 bedroeg circa € 534.000

In 2017 is bijna € 143.000 (2016: € 143.000) aan rente betaald.

Saldo per 1 januari	2.634	3.967
Af: aflossingen lopend jaar	534	1.333
Af: reclassificatie kortlopende gedeelte	2.100	533
Saldo per 31 december	-	2.101

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

(Bedragen x € 1.000)

Vlottende Passiva

Netto vlottende schulden

Overige schulden

Belastingen	1.136	699
Handelscrediteuren	801	962
Aflossing langlopende leningen	2.100	533
	<u>4.037</u>	<u>2.194</u>

In de post handelscrediteuren zijn schulden aan verbonden partijen opgenomen voor in totaal € 97.000 (2016: € 137.000).

Schulden aan kredietinstellingen

Banksaldi	-	574
-----------	---	-----

Overlopende passiva

Rente langlopende leningen	210	61
Te restitueren aan deelnemende gemeenten ivm hoger ontvangen voorschot dan werkelijke resultaat 2017	741	-
Nog te verrekenen bedragen	215	4.535
Te verrekenen personeel	24	-
Permar Energiek B.V.	-	347
	<u>1.190</u>	<u>4.943</u>

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Ten behoeve van Permar Energiek B.V. heeft Permar WS zich garant gesteld de benodigde middelen ter beschikking te blijven stellen opdat Permar Energiek B.V. ten minste tot en met 31 december 2018 aan haar verplichtingen kan blijven voldoen.

TOELICHTING OP HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING 2017

(Bedragen x € 1.000)

	Rekening 2017 €	Begroting 2017 €	Rekening 2016 €
Bedrijfsopbrengsten			
Netto-omzet producten en diensten			
Netto-omzet	6.981	7.235	8.089
Mutatie voorraad gereed product	-	-	-
Mutatie onderhanden werk	38-	-	66
Som de bedrijfsopbrengsten	6.943	7.235	8.155
Kosten van grond- en hulpstoffen	517	370	844
Netto toegevoegde waarde	6.426	6.865	7.311
Gemiddelde bezetting in FTE (inclusief indirecte afdelingen en overhead)	675	-	709
Dekkingspercentage NTW/Bedrijfslasten	24,3%	25,5%	19,7%
Indirecte productiekosten	32	60	38
De indirecte productiekosten bestaan hoofdzakelijk uit hulpstoffen en gereedschap ten behoeve van de productieafdelingen			
Overige bedrijfsopbrengsten			
Incidentele baten	125	-	244
Detachering niet-WSW	-	-	34
Subsidies	-	-	20
Doorberekeningen Permar Energiek B.V./ Permar Zorg en Meubel B.V.	188	150	31
Diverse baten voorgaande jaren	-	-	81
	313	150	410
Totaal der bedrijfsopbrengsten	6.707	6.955	7.683

Toelichting: Het totaal der bedrijfsopbrengsten is €248.000 lager dan begroot en € 976.000 lager dan in 2016.
De netto toegevoegde waarde is € 885.000 lager dan in 2016, terwijl de overige bedrijfsopbrengsten € 97.000 lager zijn dan in 2016, maar € 163.000 hoger zijn dan begroot.
De daling van de overige bedrijfsopbrengsten kan worden verklaard door een daling van de incidentele baten van € 119.000.

	Rekening 2017	Begroting 2017	Rekening 2016
	€	€	€

Personeelskosten

Loonkosten WSW personeel

Lonen	15.559	19.640	16.489
Sociale lasten	3.907	-	4.207
Ontvangen subsidies en uitkeringen	326-	-	15-
Afdracht vermindering onderwijs	-	-	-
	19.140	19.640	20.681

Aantal medewerkers in FTE	675		709
Aantal medewerkers in SE	703		740
Loonkosten per FTE	€ 28.356		€ 29.169
Loonkosten per SE	€ 27.226		€ 27.940

Toelichting:

De loonkosten per FTE zijn 2% lager dan in 2016.

De daling van de loonkosten ten opzichte van 2016 is voor het grootste deel te verklaren uit de eenmalige uitkering van € 325 per FTE in 2016. Deze is in 2017 niet uitgekeerd.

Verder zijn er relatief veel duurdere medewerkers uitgestroomd.

Sociale lasten

Sociale lasten	2.579	-	2.837
Pensioenpremies	1.328	-	1.370
	3.907	-	4.207

Ontvangen subsidies en uitkeringen

De ontvangen subsidies en uitkeringen betreffen voornamelijk ontvangen wijong en ziektewet uitkeringen.

Loonkosten ambtelijk personeel

Lonen	971	1.500	1.262
Sociale lasten	255	-	295
Ontvangen uitkeringen	76-	-	49-
	1.150	1.500	1.508

Aantal ambtenaren in FTE	17		21
Loonkosten per FTE (ambtelijk)	€ 67.647		€ 71.810
Verhouding WSW / Ambtelijk personeel	39,71		33,75

Toelichting: De daling van de gemiddelde loonkosten per FTE ten opzichte van 2016 wordt voornamelijk veroorzaakt doordat in 2016 i.v.m. de invoering van het IKB eenmalig een reservering van vakantiegeld heeft plaatsgevond

Loonkosten derden

Dienstverlening derden	3.306	2.420	3.086
Af: loonkosten subsidie diverse gemeenten		-	-
Saldo	3.306	2.420	3.086

Toelichting: De loonkosten derden bestaat uit inhuur vanuit Permar Energiek B.V. van ambtenaren (€ 1.675.000; 2016: €2.192.000) en trajecten (€ 108.000; 2016:€ 99.000).

Tevens is in 2017 circa € 1.522.000 (2016: € 794.000) betaald voor uitzendkrachten.

Door de liquidatie van Permar is de verschuiving van regulier personeel naar tijdelijke inhuur duidelijk zichtbaar. Per saldo zijn de salariskosten echter vergelijkbaar met 2016.

Jaarrekening 2017 van Permar WS i.l.

(Bedragen x € 1.000)

	Rekening 2017 €	Begroting 2017 €	Rekening 2016 €
Overige personeelskosten			
Vervoerskosten Wsw	421	400	481
Eigen bijdragen	18-	-	19-
	<u>403</u>	<u>400</u>	<u>462</u>
Bedrijfsgeneeskundige zorg	114	-	126
Studie- en opleidingskosten	179	-	178
Beschermingsmiddelen / Kleding	56	-	28
Bijdrage Wachtgeld	-	-	-
Doorbetaling subsidie begeleid werken	356	-	297
Transitievergoeding	2	-	29
Kosten ondernemingsraad	34	-	33
Overige personele kosten	192	1.045	143
	<u>1.336</u>	<u>1.445</u>	<u>1.296</u>

Overige personeelskosten per FTE WSW	€ 1.979		€ 1.829
Overige personeelskosten per SE	€ 1.900		€ 1.752

Toelichting: In 2017 zijn de overige personeelskosten niet naar onderdeel begroot. Dit vanwege de liquidatie van Permar. In vergelijking met 2016 liggen de meeste kosten in lijn met vorig jaar. De stijging in de doorbetaling subsidie begeleid werken komt door het realiseren van meer begeleid werk plaatsen. De overige personeelskosten zijn gestegen onder ander doordat een afscheidsbijeenkomst heeft plaatsgevoerd om het stoppen van Permar te markeren, daarnaast zijn in 2017 meer jubilea gevierd dan in 2016.

Kapitaallasten

Afschrijvingslasten materiële vaste activa	40	80	326
Rentelasten	93	130	151
	<u>133</u>	<u>210</u>	<u>477</u>

Toelichting: De daling van de afschrijvingslasten wordt veroorzaakt doordat in de afgelopen jaren nagenoeg geen investeringen zijn gedaan. Tevens zijn diverse activa volledig afgeschreven en niet opnieuw vervangen. Een nadere specificatie van de afschrijvingen en materiële vaste activa is opgenomen in bijlage 1.

Overige bedrijfskosten

Huisvestingskosten

Huren	152	-	197
Energieverbruik	111	-	140
Belasting en verzekeringen	84	-	83
	<u>347</u>	<u>570</u>	<u>420</u>

Onderhoudskosten

383 395 320

Marketing / Verkoopkosten

24 20 11

Advies, reis- en verblijfskosten

134 200 280

Algemene kosten

329 180 282

Autokosten

318 310 343

1.535 1.675 1.656

Toelichting: De overige bedrijfskosten zijn circa € 140.000 lager dan begroot en circa € 121.000 lager dan in 2016. De daling ten opzichte van 2016 is veroorzaakt door lagere huisvestingskosten en advies, reis- en verblijfskosten. De stijging van de algemene kosten komt grotendels door extra kosten voor het onderbrengen van het archief van Permar bij de gemeente Ede (€ 89.000)

Jaarrekening 2017 van Permar WS i.l.

(Bedragen x € 1.000)

	Rekening 2017 €	Begroting 2017 €	Rekening 2016 €
Diverse lasten			
Resultaat deelneming Permar Energiek B.V.	13-	150	3.516
Boekverlies afwaardering materiële vaste activa	4		1.910
Diverse lasten / onvoorzien	99	-	64
	<u>90</u>	<u>150</u>	<u>5.490</u>

Toelichting: De diverse lasten bestaan hoofdzakelijk uit het corrigeren van het subsidiedrag (€ 50.000) voorgaande jaren en de afboeking van in 2017 incurante en overgebleven voorraden (€ 27.000)

Dotatie voorzieningen	9	-	3.375
------------------------------	----------	----------	--------------

Toelichting: Voor de specificatie van de dotaties, vrijval en onttrekkingen wordt verwezen naar bijlage 3.
In 2017 is per saldo alleen gedoteerd aan de voorziening dubieuze debiteuren.

Bijdragen gemeenten

De toegekende gemeentelijke WSW subsidie is	17.759	17.260	18.837
Extra gemeentelijke bijdrage	69	80-	37

Toelichting: Aantal SE (budget)

704	-	740
-----	---	-----

De "rijksbijdrage" is gedaald met circa € 1,1 miljoen. De daling is te verklaren door een daling van de realisatie met ongeveer 36 SE.

Overige gegevens:

WNT-verantwoording 2017 Permar WS

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Permar WS van toepassing zijnde regelgeving: Het algemene WNT-maximum

Het bezoldigingsmaximum in 2017 voor Permar WS is €179.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2017 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking. Tevens leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling

bedragen x € 1	B. Veen
Functiegegevens	Alg. directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 tot 11/9
Omvang dienstverband (in fte)	1,0
Gewezen topfunctionaris?	Nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	Nee
Aantal kalendermaanden waarin functievervulling vóór 2017	12
Aantal kalendermaanden waarin functievervulling in 2017	8½
Aantal uren functievervulling in 2017	1206
Individueel WNT-maximum	176 per uur
Maximum uurtarief	176

Uitgekeerde bezoldiging in 2017 (t/m maand 12)	125.460
Bezoldiging per uur	104,03
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-
Totaal bezoldiging	125.460
Beloning	104.412
Belastbare onkostenvergoedingen	0
Beloningen betaalbaar op termijn	-
Totaal bezoldiging 2016	104.412

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking kalendermaand 1-12

bedragen x € 1	G. Smid
Functiegegevens	Alg. directeur
Aanvang en einde functievervulling (uiterlijk maand 12)	12/09/2017 t/m- 31/12/2017
Aantal kalendermaanden waarin functievervulling vóór 2017	0
Aantal kalendermaanden waarin functievervulling in 2017	3½
Aantal uren functievervulling in 2017	604
Individueel WNT-maximum	176 per uur
Maximum uurtarief	176
Uitgekeerde bezoldiging in 2017 (t/m maand 12)	55.539
Bezoldiging per uur	91,95
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-
Totaal bezoldiging	55.539

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

bedragen x € 1	M. Eleveld	G. van den Hengel	D. Gudden
Functiegegevens	Vorz. AB/DB	Lid AB/DB	Lid AB/DB
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/1	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Individueel WNT-maximum	27.150	18.100	18.100
Beloning	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
<i>Subtotaal</i>	0	0	0
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-
Totaal bezoldiging	0	0	0
Gegevens 2016			
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/12 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Beloning	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
Totaal bezoldiging 2016	0	0	0

bedragen x € 1	E. Heinrich	H. Vreeswijk	H. van Huijstee
Functiegegevens	Lid AB/DB	Lid AB/DB	Lid AB/DB
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/1	1/1 - 31/12	1/2 - 31/12
Individueel WNT-maximum	18.100	18.100	18.100
Beloning	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
<i>Subtotaal</i>	0	0	0
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-
Totaal bezoldiging	0	0	0
Gegevens 2016			
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/12 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Beloning	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
Totaal bezoldiging 2016	0	0	0

bedragen x € 1	J. van Dijk	T. van Dijk	A. Ruwhof
Functiegegevens	Lid AB	Lid AB	Lid AB
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Individueel WNT-maximum	18.100	18.100	18.100
Beloning	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
<i>Subtotaal</i>	0	0	0
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-
Totaal bezoldiging	0	0	0
Gegevens 2016			
Aanvang en einde functievervulling in 2016			
Beloning	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
Totaal bezoldiging 2016	0	0	0

bedragen x € 1	J. Weijland	L. de Brito	E. Heinrich
Functiegegevens	Lid AB	Lid AB	Voorzitter AB/DB
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/2 - 31/12
Individueel WNT-maximum	18.100	18.100	27.150
Beloning	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
<i>Subtotaal</i>	0	0	0
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-
Totaal bezoldiging	0	0	0
Gegevens 2016			
Aanvang en einde functievervulling in 2016			
Beloning	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
Totaal bezoldiging 2016	0	0	0

Voorstel voor verwerking van het nadelig saldo

Het nadelig saldo van baten en lasten over het boekjaar 2017 bedraagt € 2.164.000

Het bestuur stelt voor het nadelig saldo als volgt te verwerken:

In 2017 hebben de gemeenten € 2.905.000,- betaald als voorschot voor het nadelig saldo.

Het resterende saldo, groot € 741.000, wordtgerestitueerd aan de deelnemende gemeenten.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum te melden.

Controleverklaring

Bijlagen: